

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023**Political Science (Optional) Paper-XVI****POLO16: Western Political Thought I****Day and Date: Saturday, 06/05/2023****Total Marks: 60****Time: 1.00 PM To 3.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Das Kapital by Karl Marx was published on -----.
a) 1848 b) 1864 c) 1884 d) 1885
- 2 ----- said Communist Manifesto is as sacred as the Bible.
a) Engels b) Sydney Webb c) Taylor d) McPerson
- 3 The book 'The Poverty of Philosophy' was written by .....
a) Karl Marx b) J. S. Mill c) Antonio Gramsci d) Hana Arendt
- 4 Karl Marx explained his theory of surplus value in the book of -----.
a) Communist Manifesto b) Holy Family c) Das Capital d) Value Prize and Profit
- 5 According to Karl Marx, 'Like an opium pill----- this thing is useless.'
a) Religion b) Ethics c) Power d) None of these
- 6 Gramsci's concept of hegemony is linked to -----.
a) Capitalist state b) Republic state c) Democratic state d) None of these
- 7 Antonio Gramsci ----- Known as the thinker.
a) French thinker b) Italian thinker c) German thinker d) American thinker
- 8 Antonio Gramsci had a ----- opinion about power.
a) It comes out of the barrel of a gun b) It is a mixture of coercion and consent c) It is completely financial d) All of the above are correct
- 9 In 1919, ----- started the magazine 'The New Order' in Italy.
a) Machiavelli b) Mussolini c) Gramsci d) None of these
- 10 ----- It reformulated the historical materialist philosophy of Karl Marx.
a) Bukharin b) Gramsci c) Engels d) Lenin
- 11 Hannah Arendt, in her book -----, supports the Republican system.
a) On Violence b) On Revolution c) Between Past and Future d) The Human Condition
- 12 ----- book is not by Hanah Arendt.
a) The Origins of Totalitarianism b) The Life of Jewess c) Crisis of Republic d) The Emile
- 13 In the book 'On Revaluation', Hana Arendt awarded the ----- system of government.
a) Democratic governance b) Authoritarian governance c) Dictatorship d) None of these

14 ----- is known as the thinker of the Cold War after World War II.

- a) Hannah Arendt b) Gramsci c) Marx d) Habermas

15 Hannah Arendt was born in -----.

- a) France b) America c) Germany d) England

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Marx's Dialectical Materialism
- 2 Marx's Thoughts on 'workers Revolution'
- 3 Gramsci's analysis of cultural dominance in bourgeois society
- 4 Hannah Arendt and totalitarianism

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the theory of surplus values of Karl Marx.
- 2 Explain the Gramsci's views on Neo-Marxism.
- 3 Hannah Arendt's thoughts on power.
- 4 Explain the Consequences of imperialism by Hannah Arendt.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What is Neo-Marxism? Explain Gramsci's contribution to Neo-Marxism?
- 2 Critically evaluate the political ideas of Hannah Arendt.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 कार्ल मार्क्स यांचा दास कॅपिटल हा ग्रंथ ----- रोजी प्रकाशित झाला.
अ) १८४८ ब) १८६४ क) १८८४ ड) १८८५
- 2 'कम्युनिस्ट मेनिफेस्टो' हा ग्रंथ बायबल प्रमाणे पवित्र आहे असे ----- यांनी म्हटले.
अ) एंगेल्स ब) सिडणी वेब क) टेलर ड) मॅक्सवेल
- 3 'द पॉव्हर्टी ऑफ फिलॉसोफी' हे पुस्तक ..... यांनी लिहले.
अ) कार्ल मार्क्स ब) जे. एस. मिल क) ऑन्टोनियो ग्राम्सी ड) हाना अरेंट
- 4 कार्ल मार्क्सने आपला अतिरिक्त मुल्यांचा सिद्धांत ----- या ग्रंथामध्ये स्पष्ट केला.
अ) कम्युनिस्ट मेनिफेस्टो ब) होली फॅमिली क) दास कॅपिटल ड) व्हॅल्यु, प्राईज अँड प्रॉफिट
- 5 कार्ल मार्क्सच्या मते, 'अफूच्या गोळीप्रमाणे ----- ही बाब त्याज्य आहे.'
अ) धर्म ब) नीतिमत्ता क) सत्ता ड) यापैकी नाही
- 6 ग्राम्सीची वर्चस्वाची / प्रभुत्वाची संकल्पना ----- या संकल्पनेशी जोडलेली आहे.
अ) भांडवलशाही राज्य ब) प्रजासत्ताक राज्य क) लोकशाही राज्य ड) यापैकी नाही
- 7 ऑन्टोनियो ग्राम्सी ----- विचारवंत म्हणून ओळखला जातो.
अ) फ्रेंच विचारवंत ब) इटालियन विचारवंत क) जर्मन विचारवंत ड) अमेरिकन विचारवंत

- 8 अँटोनियो ग्रांसीचे शक्तीबद्दल ----- मत होते.
 अ) तो बंदुकीच्या नळीतून बाहेर येतो ब) हे बळजबरी आणि संमती यांचे मिश्रण आहे क) हे पूर्णपणे आर्थिक आहे ड) वरील सर्व बरोबर आहेत
- 9 १९१९साली ----- यांनी इटलीत 'द न्यू ऑर्डर' हे नियतकालिक सुरू केले होते.
 अ) मॅकियाव्हेली ब) मुसोलिनी क) ग्रांसी ड) यापैकी नाही
- 10 ----- याने कार्ल मार्क्सच्या ऐतिहासिक भौतिकवादी तत्त्वज्ञानाची फेरमांडणी केली.
 अ) बुखारिन ब) ग्रांसी क) एंगल्स ड) लेनिन
- 11 हाना अरेंट यांनी आपल्या ----- या पुस्तकामध्ये प्रजासत्ताक व्यवस्थेचे समर्थन केले.
 अ) ऑन व्हायलन्स ब) ऑन रिवोल्युशन क) बीटवीन पास्ट अँड फ्युचर ड) द ह्युमन कंडिशन
- 12 खालीलपैकी ----- हे पुस्तक हाना अरेंटचे नाही.
 अ) द ओरिजन ऑफ टोटॅलिटॅरिझम ब) द लाईफ ऑफ ज्युएस क) क्राईसिस ऑफ रिपब्लिक ड) द ईमार्शल
- 13 'ऑन रिव्हॅल्युएशन' या पुस्तकामध्ये हाना अरेंट यांनी ----- या शासनव्यवस्थेचा पुरस्कार केला.
 अ) लोकशाही शासन व्यवस्था ब) सर्वाधिकारशाही शासन व्यवस्था क) हुकुमशाही ड) यापैकी नाही
- 14 दुसऱ्या महायुद्धानंतर झालेल्या शीतयुद्धाचे विचारवंत म्हणून ----- यांना ओळखले जाते.
 अ) हाना अरेंट ब) ग्रांसी क) मार्क्स ड) हेबरमास
- 15 हाना अरेंट यांचा जन्म ----- येथे झाला.
 अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) जर्मनी ड) इंग्लंड

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मार्क्सचा विरोधविकासवाद
- 2 मार्क्सचे कामगार 'क्रांतीविषयक विचार'
- 3 ग्रांसीचे बूड्वा समाजातील सांस्कृतिक प्रभुत्वाचे विश्लेषण
- 4 हाना अरेंट आणि सर्वकष एकाधिकारशाही

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मुल्यांचा सिंध्दांत विषद करा.
- 2 नवमार्क्सवादासंदर्भात ग्रांसीचे विचार स्पष्ट करा.
- 3 हाना अरेंट यांचे सत्तेबाबतचे विचार काय होते.
- 4 हाना अरेंट यांनी सांगितलेले साम्राज्यवादाचे परिणाम सांगा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 नवमार्क्सवाद म्हणजे काय? नवमार्क्सवादासंदर्भात ग्रांसीचे योगदान स्पष्ट करा.
- 2 हाना अरेंट यांच्या राजकीय विचारांचे सोदाहरण मूल्यमापन करा.

*****

Model Answer Paper

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 कार्ल मार्क्स यांचा दास कॅपिटल हा ग्रंथ ----- रोजी प्रकाशित झाला.

अ) १८४८ ब) १८६४ क) १८८४ ड) १८८५

Option 2

2 'कम्युनिस्ट मेनिफेस्टो' हा ग्रंथ बायबल प्रमाणे पवित्र आहे असे ----- यांनी म्हटले.

अ) एंगेल्स ब) सिडणी वेब क) टेलर ड) मॅक्सवेल

Option 3

3 'द पॉव्हर्टी ऑफ फिलॉसोफी' हे पुस्तक ..... यांनी लिहले.

अ) कार्ल मार्क्स ब) जे. एस. मिल क) ऑन्टोनियो ग्राम्सी ड) हाना अरेंट

Option 1

4 कार्ल मार्क्सने आपला अतिरिक्त मुल्यांचा सिद्धांत ----- या ग्रंथामध्ये स्पष्ट केला.

अ) कम्युनिस्ट मेनिफेस्टो ब) होली फॅमिली क) दास कॅपिटल ड) व्हॅल्यु, प्राईज अॅण्ड प्रॉफिट

Option 1

5 कार्ल मार्क्सच्या मते, 'अफूच्या गोळीप्रमाणे ----- ही बाब त्याज्य आहे.'

अ) धर्म ब) नीतिमत्ता क) सत्ता ड) यापैकी नाही

Option 1

6 ग्राम्सीची वर्चस्वाची / प्रभुत्वाची संकल्पना ----- या संकल्पनेशी जोडलेली आहे.

अ) भांडवलशाही राज्य ब) प्रजासत्ताक राज्य क) लोकशाही राज्य ड) यापैकी नाही

Option 1

7 अॅन्टोनियो ग्राम्सी ----- विचारवंत म्हणून ओळखला जातो.

अ) फ्रेंच विचारवंत ब) इटालियन विचारवंत क) जर्मन विचारवंत ड) अमेरिकन विचारवंत

Option 2

8 अॅन्टोनियो ग्राम्सीचे शक्तीबद्दल ----- मत होते.

अ) तो बंदुकीच्या नळीतून बाहेर येतो ब) हे बळजबरी आणि संमती यांचे मिश्रण आहे क) हे पूर्णपणे आर्थिक आहे ड) वरील सर्व बरोबर आहेत

Option 2

9 १९१९ साली ----- यांनी इटलीत 'द न्यू ऑर्डर' हे नियतकालिक सुरू केले होते.

अ) मॅकियाव्हेली ब) मुसोलिनी क) ग्राम्सी ड) यापैकी नाही

Option 3

10 ----- याने कार्ल मार्क्सच्या ऐतिहासिक भौतिकवादी तत्त्वज्ञानाची फेरमांडणी केली.

अ) बुखारिन ब) ग्राम्सी क) एंगल्स ड) लेनिन

Option 2

11 हाना अरेंट यांनी आपल्या ----- या पुस्तकामध्ये प्रजासत्ताक व्यवस्थेचे समर्थन केले.

अ) ऑन व्हायलन्स ब) ऑन रिवोल्युशन क) बीटवीन पास्ट अॅण्ड फ्युचर ड) द ह्युमन कंडिशन

Option 2

12 खालीलपैकी ----- हे पुस्तक हाना अरेंटचे नाही.

अ) द ओरिजन ऑफ टोटॅलिटॅरिझम ब) द लाईफ ऑफ ज्युएस क) क्राईसिस ऑफ रिपब्लिक ड) द ईमार्शल

Option 4

- 13 'ऑन रिव्हॅल्युएशन' या पुस्तकामध्ये हाना अरेंट यांनी ----- या शासनव्यवस्थेचा पुरस्कार केला.
अ) लोकशाही शासन व्यवस्था ब) सर्वाधिकारशाही शासन व्यवस्था क) हुकुमशाही ड) यापैकी नाही

Option 1

- 14 दुसऱ्या महायुद्धानंतर झालेल्या शीतयुद्धाचे विचारवंत म्हणून ----- यांना ओळखले जाते.
अ) हाना अरेंट ब) ग्राम्सी क) मार्क्स ड) हेबरमास

Option 1

- 15 हाना अरेंट यांचा जन्म ----- येथे झाला.
अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) जर्मनी ड) इंग्लंड

Option 3

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मार्क्सचा विरोधविकासवाद

Ans:

- 2 मार्क्सचे कामगार 'क्रांतीविषयक विचार'

Ans:

- 3 ग्राम्सीचे बूड्वा समाजातील सांस्कृतिक प्रभुत्वाचे विश्लेषण

Ans:

- 4 हाना अरेंट आणि सर्वकष एकाधिकारशाही

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मुल्यांचा सिंधांत विषद करा.

Ans:

- 2 नवमार्क्सवादासंदर्भात ग्राम्सीचे विचार स्पष्ट करा.

Ans:

- 3 हाना अरेंट यांचे सत्तेबाबतचे विचार काय होते.

Ans:

- 4 हाना अरेंट यांनी सांगितलेले साम्राज्यवादाचे परिणाम सांगा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 नवमार्क्सवाद म्हणजे काय? नवमार्क्सवादासंदर्भात ग्राम्सीचे योगदान स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 हाना अरेंट यांच्या राजकीय विचारांचे सोदाहरण मूल्यमापन करा.

Ans:

*****